

Акмулла яктылык йырсыһы

*Давлетшина Лейсян,
9б класс.*

**МИФТАХЕИД
ИН
АЖМУДА**

Мифтахетдин Акмулла Салауаттан һуң үзенең ижадын ер тормошон күрһәтеүгә, фани донъя кешеһенең теләген, тойғоһон, уның акыл үсешен һәм алға ынтылыштарын сағылдырыуға биргән иң зур шағир булды.

Әхнәф Харисов

**Акмулла – халыктар дуслығы йырсыһы.
Уның мирасы – халыктар күңелен тоташтырып
ятыр бер моңло еп.**

Карағалпак шағиры Жолдас Сәйетназаров

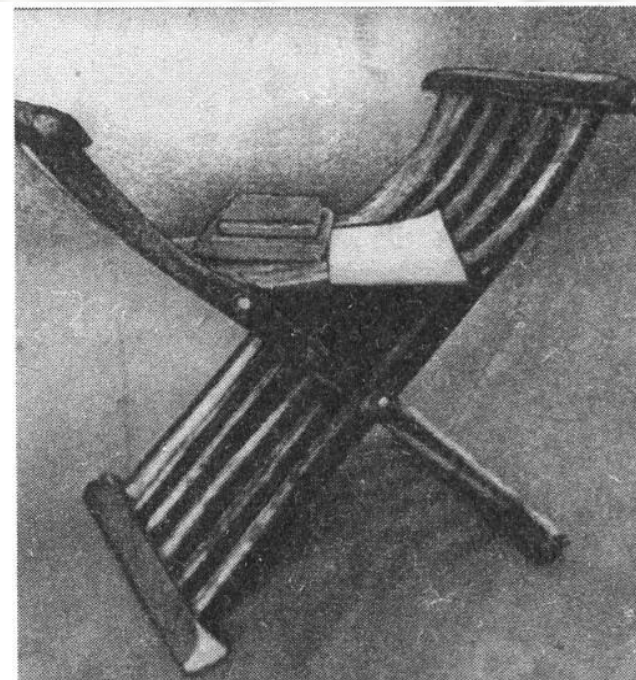
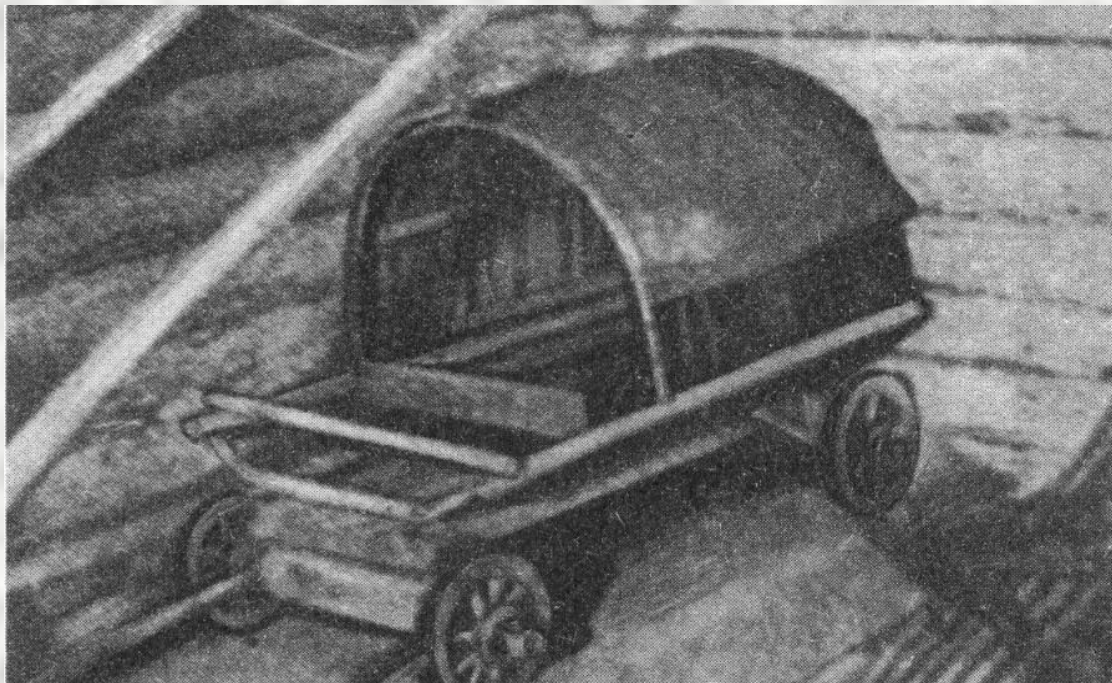
Мифтахетдин Камалетдин улы Камалетдинов (псев. – Акмулла) 1831 йылдың 14 декабрендә (яңы стиль менән 26) Ырымбур губернаһы Бәләбәй өйәзе (хәзер Башкортостандың Миәкә районы) Тукһанбай ауылында мулла ғаиләһендә донъяға килгән.

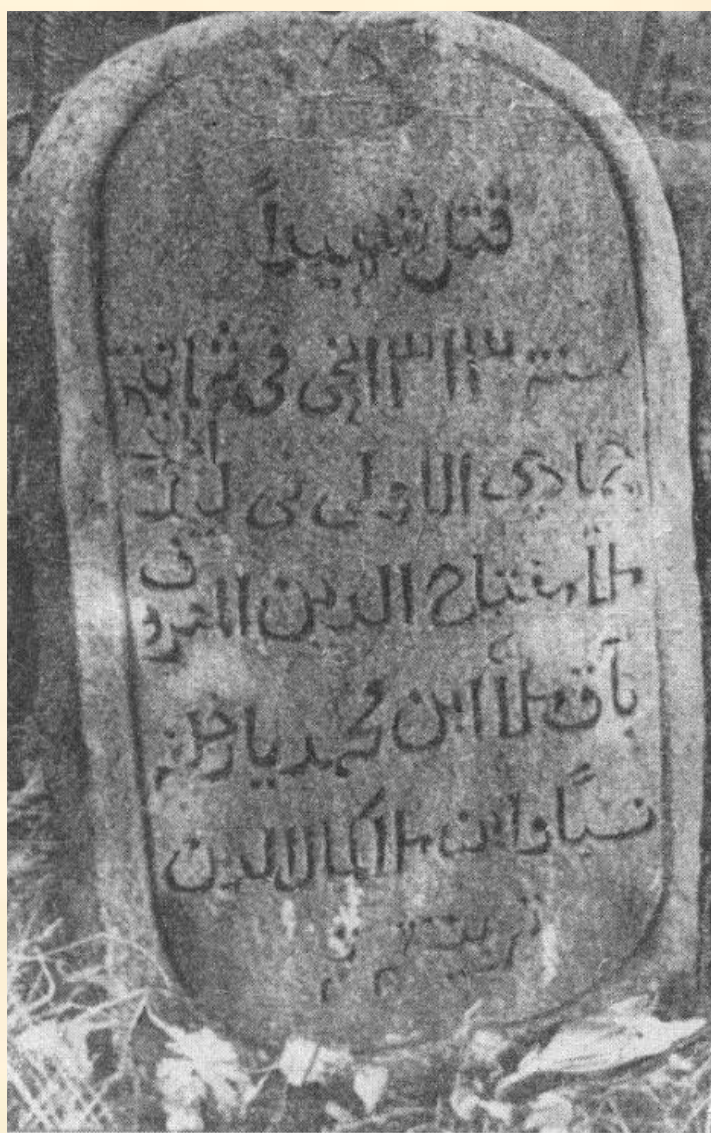
Мифтахетдин Акмулла тыуған Тукһанбай ауылының хәзерге күренеше

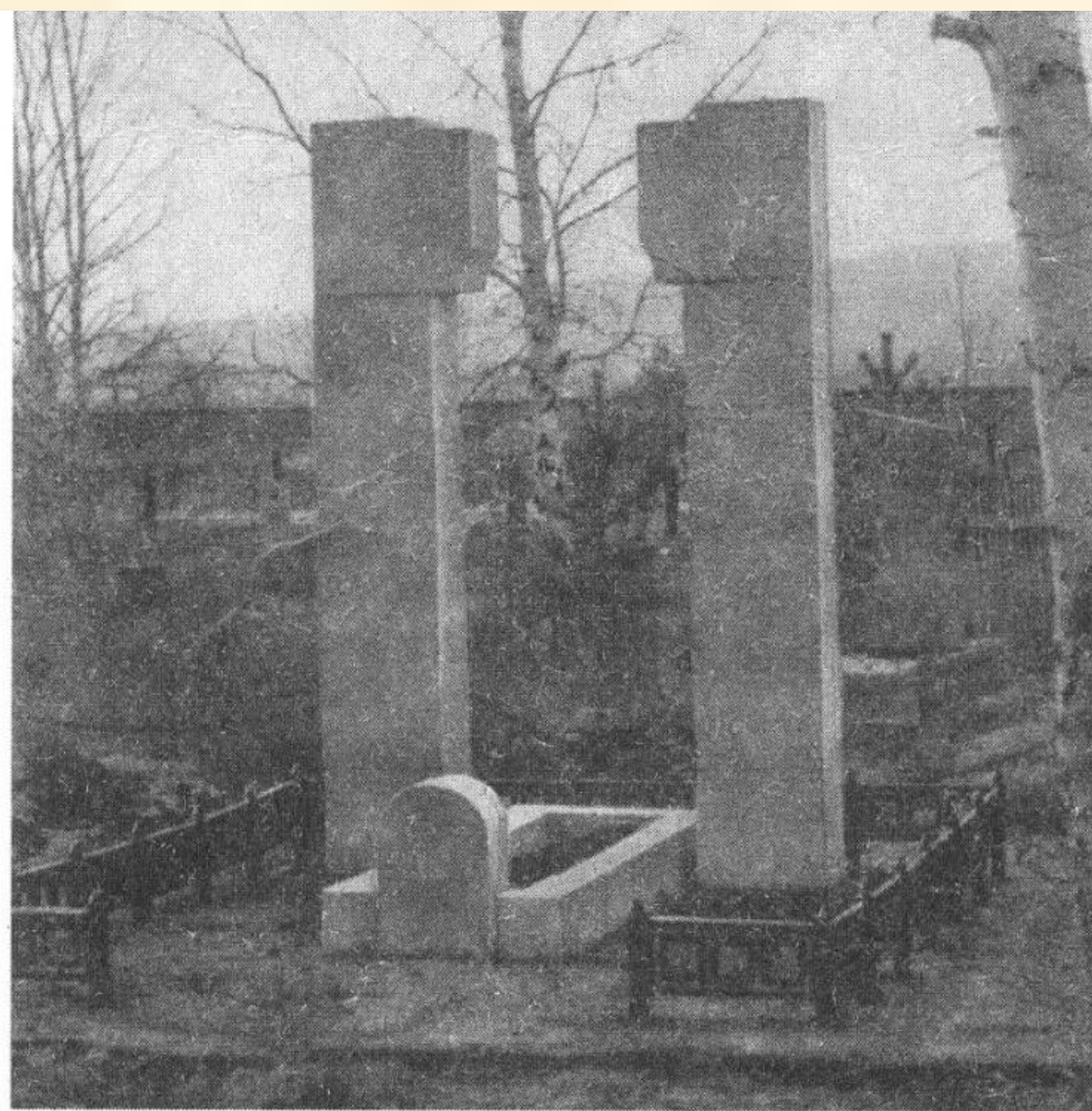
Мифтахетдин Акмулла тыуған
Тукханбай ауылы 4

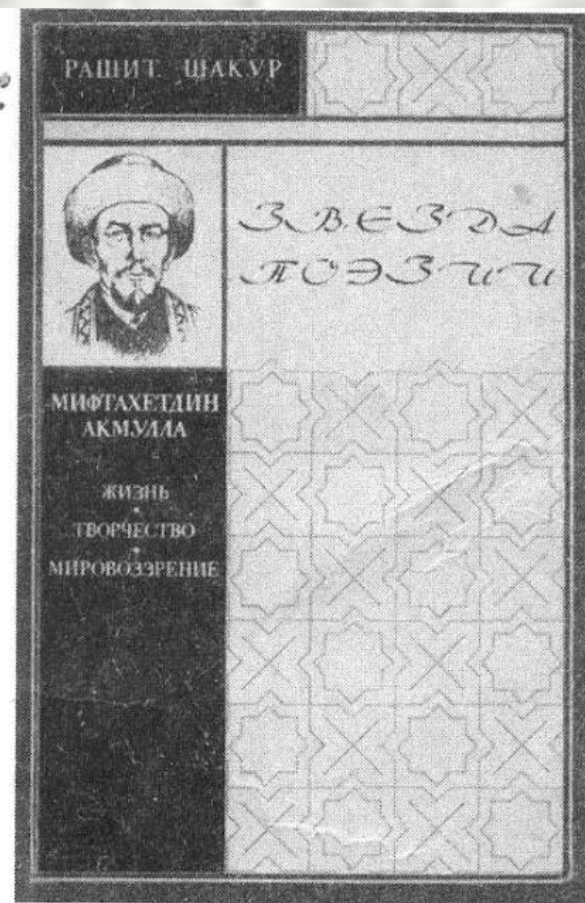
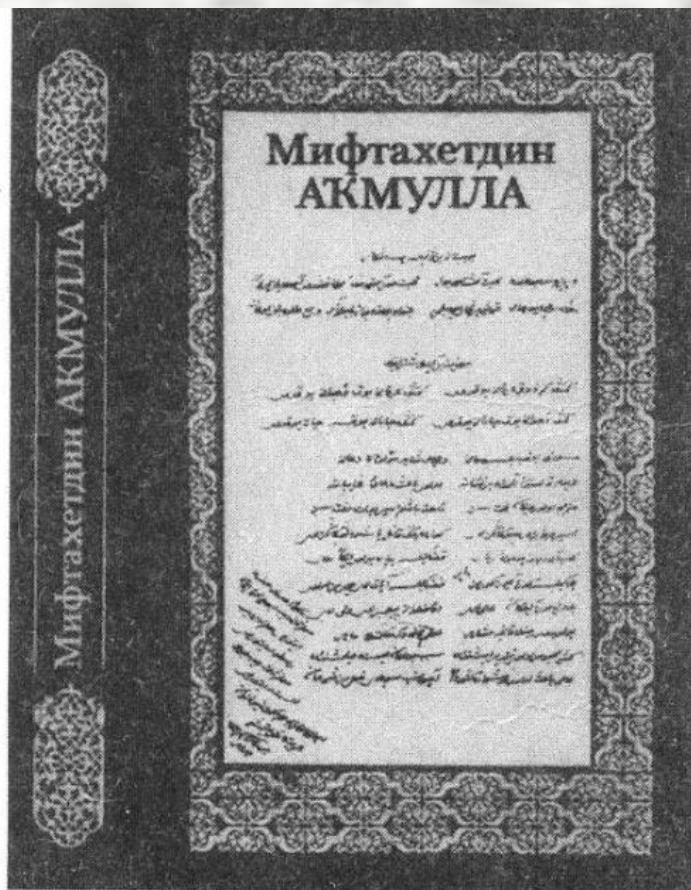
*Акмулланың сәйәхәт итеп
йөрөгән арбаһы, үзе алып*

Миэс калаһынан алыс түгел
Акмулла кәберенә элек
куйылған иштәлек ташы

Акмулланың Миэс калаһы
янындағы кәбере. 1981 йыл

Мифтахетдин Акмулланың тыууына 150 йыл тулуу айканлы нәшер ителгән китаптар. 1981 йыл

АКМУЛЛА

*Кемдең арбаһына ултырһаң,
шуның йырын йырларһың.*

Мәкәл

*Сиган арбаһынан төшөп калған
Кешеләр бар безҙең арала.
Эй Акмулла! Ниндәй көҙрәт менән
Эләккәнмен һинең арбаға.*

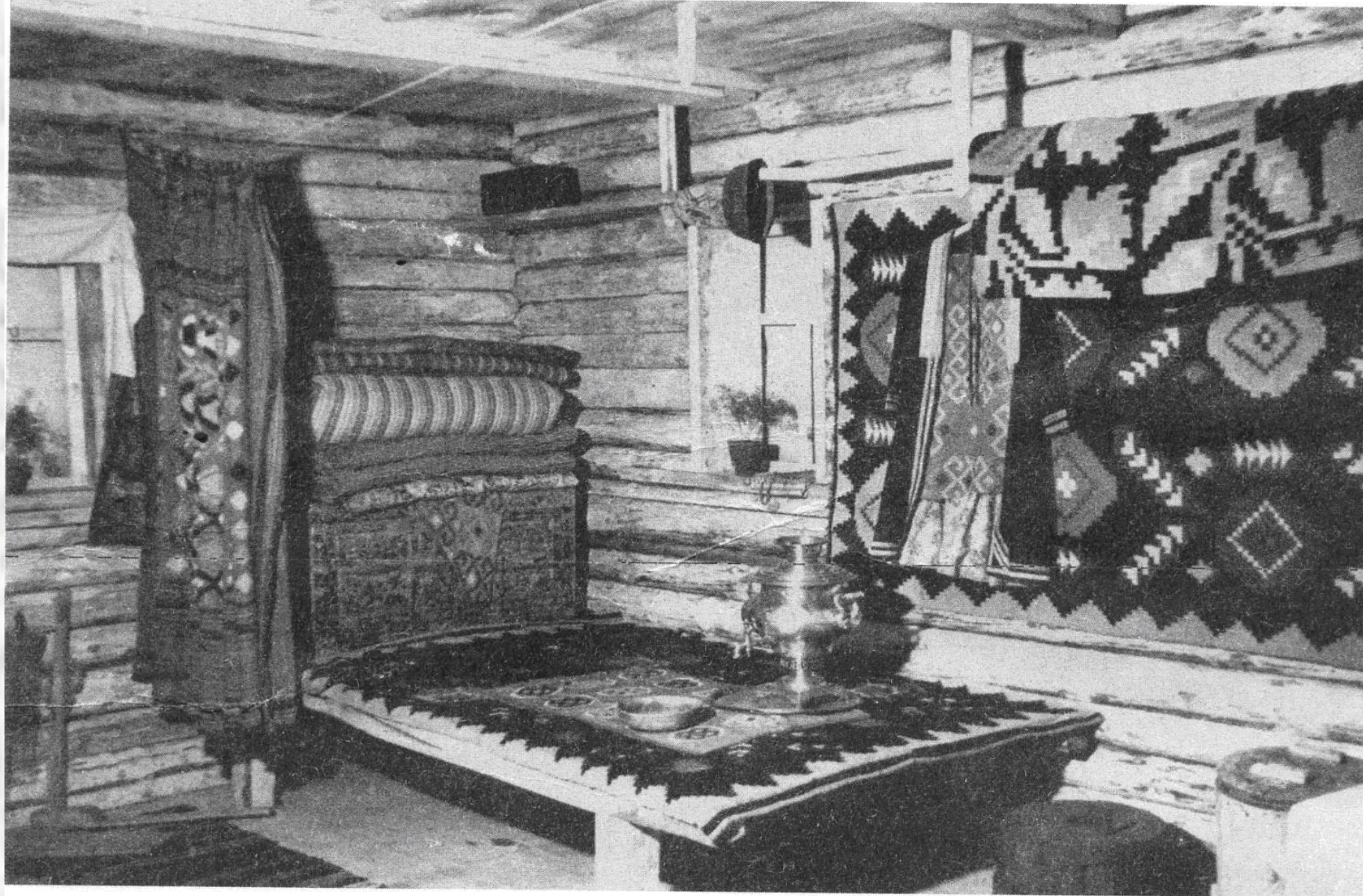
*Көмөш кенә түгел, алтын бишек
Һинең арбаң миңә, Акмулла.
Шул арбаңда телем асылғастын,
Ултырғастын тамам акылға,
Төшөп калғанмын юл уртаһында,
Күрелер, тир, язмыш кушканын.
Үз йөрәгең тирһен йырҙарыңда –
Шағирҙарға, тинең, шул канун.
Эй Акмулла! Бары һинең һүҙең
Ғүмерҙәрәм буйы арбаған.
Мин халкыма ғына хаж кыламын –
Холком калған һинең арбаңдан.*

*Быуаттарҙан килер быуаттарға
Китеп бараһың һин, Акмулла.
Ә арбаңдан милләт балалары
Төшә бара, төшә хак юлға.*

Факиһа Туғызбаева

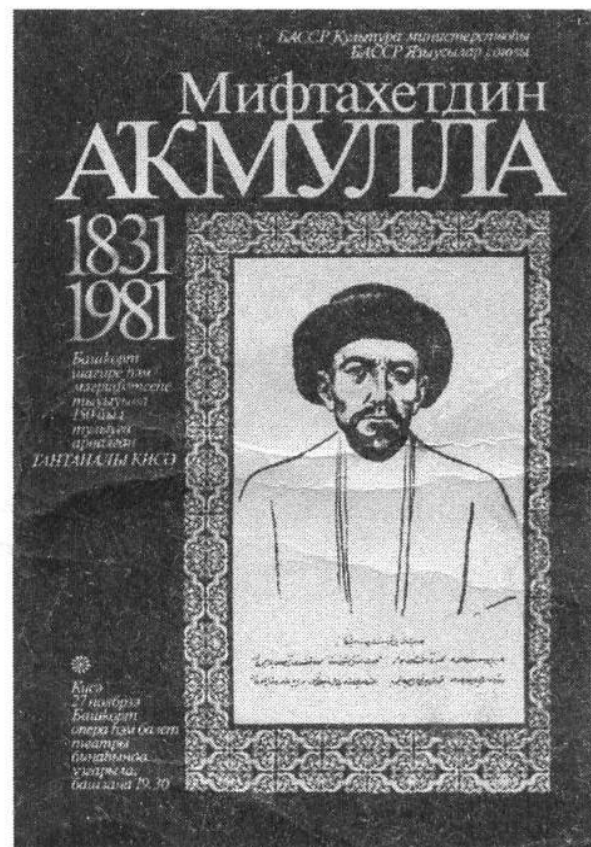

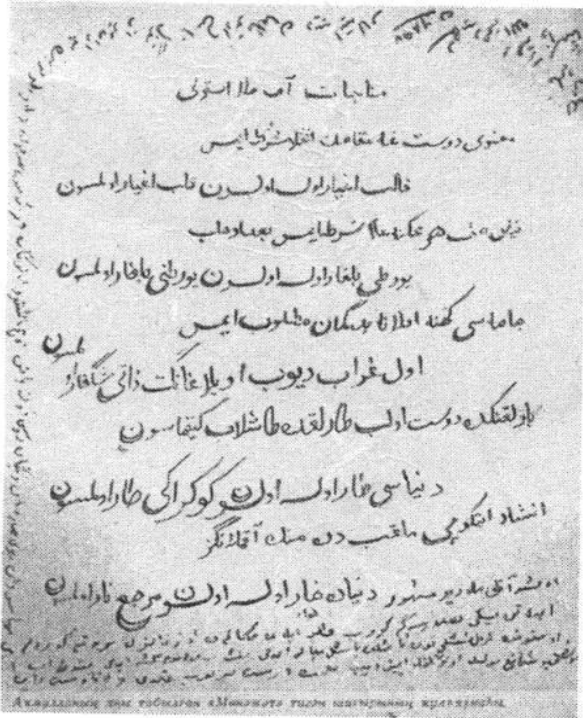
Тукханбай ауылындағы Акмулла музейында башкорт халкының XIX быуаттағы көнкрешен сағылдырған бүлек

Мәскәүҙә Союздар йортонда Мифтахетдин Акмулланың тыууына 150 йыл тулыуға арналған тантаналы кисә

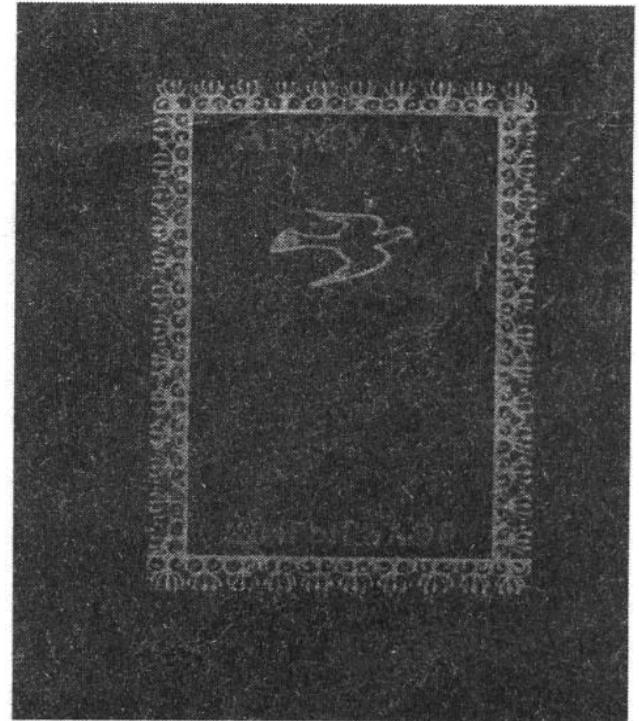
Мифтахетдин Акмулланың тыууына 150 йыл тулуу айканлы тантанаға сакыру билеты. 1981 йыл

1915 йылда Троицк каланында сығарылған "Акмулла" журналының тышлығы

Мифтахетдин Акмулланың 1981 йылда сыккан китабының тышлығы

Мифтахетдин Акмулланың татар телендә сыккан шифырзар китабы

*Башкорттарым, укыу кәрәк, укыу кәрәк!
Арабызга наһандар күп, укыу һирәк.
Аңғыра айыуған Уралдағы курккандай,
Эй, туғандар, наһанлыктан курккыу кәрәк!*

Ғалмак

Баш-корт-та-рым, у-кыу кә-рәк, у-кыу кә-рәк,
а - ра - быз-за на - һан-дар күп, у - кыу һи - рәк.
Аңғы -ра а - йыу - ған У - рал-да - ғы курк-кан-дай,
эй, ту - ған-дар, на - һан-лык-тан кур-кыу кә - рәк.